

VII. ÉVF. 1906 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

ÖRÖKI MŰVÉSZET

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom. Dr. Némethy Gyula: A keresztény nő hivatása a himzöművészet terén. — Nagyfalusi Lajos: A szüzanya fiát látja. — Pálos Péter: A bolsenai csoda (1263). — T. Kálmán: Szentségi egyletek. — Képmagyarázat. — Oltáregyesületi ügyek: A budapesti központi Oltáregyesület kiállítása. Az esztergomi Oltáregyesület. A kolozsvári Oltáregyesület. Eger a központi Oltáregyesületnek. A rozsnyói Oltáregyesület. A váci püspök ur oltáregyesületi szent elmélkedése. — Hirdetések.

A keresztény nő hivatása a himzöművészet terén.

(Az oltáregyesületi kiállítás alkalmából.)

RÖRÜLBELÜL négy éve, virágfakasztó enyhe tavaszi fuvallat szárnyán egy hír járta be a keresztény világot, melytől szent örömben rezegtek végig, valahová eljutott, minden keresztény szív húrjai. Francia tudós, gall elmeélel, kápráztató szellemességgel, egy pompás diszműben azt vitatta, hogy a turini székesegyház kupolája alatt kegyelettel s némi szent büszkeséggel őrizett Santissimo Sudario-n a «szent halotti leplen» látható kettős ember-alak nem festés, nem jámbor keresztény művész munkája, hanem magának az üdvözítő legszentebb testének negatív lenyomata, melyet Jézus verejtékes holttestéből áradó ammoniakos gázok és az olajjal kevert álóé idéztek elő. A természettudományos módszer, melyet Vignon, a munka szerzője bámulatos bravurral alkalmazott, tehát teljesen modern módszer, azt látszék bizonyítani, hogy ez a Santissimo Sudario neve alatt őrzött lepel csakugyan Jézus Krisztus halotti leple; az ő képével, elmosódott, sok helyen bizonytalan bár, de mégis az ő, az Üdvözítő hiteles képmásával.* Nemcsak az Üdvözítő modern tudomány fegyvereivel igazolt hitelességű szent leplét mondhatná tehát magáénak Turin székesegyháza, azt a sacra sindon-t, a melynek az egyház felséges szárnyalásu, mély poézistól áthalott officiumot szentel böjt második vasárnapjára következő kedden; hanem annak az arcznak mását is adná, melyre kimondhatatlan gyönyörrel tekintenek az égiek s a melyről mi, itt e siralom völgyében is azt mondjuk: Ostende faciem tuam et salvi erimus, mutasd meg orczádat és megszabadulunk!?! Ámde, a

* Paul Vignon. Le linceul du Crist, étude scientifique. Paris. 1902. Masson et Cie. Illustré de 9 planches hors texte et de 35 figures dans le texte.

hogy a költő mondja: «Kél és száll a sziv viharja»; a vallásos érzelmek áriján is dagály meg apály váltják egymást; a lelkesedést gyakran csalódás, hogy ne mondjam kiábrándulás szokta követni. Vignon lelkes örömet keltő érveléseinek is ugyancsak élét vette a hideg, a kérlelhetetlen kritika, a mely épen nem hitetlen, épen nem rosszakaratu, tehát elfogult, hanem szintén keresztény táborból hallotta intő szavát.* Valamint Vignon kritikusaiknak, nekem se lehet célom, hogy a szent ereklyék jelentőségét a keresztény hitéletben a legparányibb mértékben is alászállítsam, de azt jó lélekkel, szent hitünk alapján mondhatom, hogy minden ereklyét, legyen az még oly hiteles is, csak viszonylagos relativ tisztelettel illetünk; míg azt a csodálatos szentséget, a hol Jézus a maga valóságában, istenségével és emberségével, valósággal és lényegileg van jelen a föltétlen imádat, a föltétlen tisztelet, lángoló szeretet érzelmeivel övezzük körül. Az a Santissimo Sudario képe pedig arra emlékeztet bennünket, hogy a mely tisztelettel, hódolattal, imádattal gondozták Arimathiai József, no meg Jézus egyéb hivei, tisztaságos gyolcsba takarva, tiszta sirba fektetve Jézus élettelen testét; olyan, vagy még sokkal égőbb buzgósággal kell nekünk keresztény lelkeknek ezüst, avagy szent edényekben, tisztaságos fehér gyolcslepelben, alkotni, a hogy az egyáltalán lehetséges, méltó pihenő, vagy inkább trónoló, kegy-osztó helyet Jézus dicsőült, immár romolhatatlan, halhatatlan élő és örökéletre tápláló szent testének és vérének.

Azon szent szerelvények, melyek az Oltáriszentségre vonatkoznak, részint az ötvös-, részint a hímzőművészet körébe tartoznak. De míg ezüstből, aranyból férfikéz munkája alkot szent edényt: keresztény buzgóságtól, keresztény gyöngédségtől vezetett női kéz van arra hivatva, hogy a szentmise-áldozathoz szükséges szent ruhákkal szolgálja az isteni tisztelet fölséges céljait. A dicső emlékű XIII. Leó pápa allokuczióban, melyet az Örökimádásról nevezett szerzetes-nőkhöz és világi munkatársaikhoz intézett, azt mondja, hogy a szent öltözetek készítésére fordított női munkában a női nemnek csodálatos fölmagasztalása nyilatkozik meg. A keresztény női nem ezen szolgálataival mintegy résztvesz az ujszövetség papságának méltóságában, a mely papság magát Isten fiát mutatja be a szentmisében, az Oltáriszentségben az Atyának hasonlíthatatlan áldozatul. «Igen kedves leányaim», ugymond a boldog emlékű pápa, «ti megtaláltátok az utat e szent, e magasztos, e lelkesítő szolgálathoz. Ti készítitek tisztelettel azt a vásznat, a korpolarét, a melyre Jézus testét helyezik; ti ékesítitek föl az oltárt, a melyre Jézus az átváltozás, a consecratio pillanatában alászállt; ti szövitek a fátylat a szent-ségházra, a melyben Jézus, nem mint Palaestinában egykor ideiglenesen, hanem folytonosan lakozik, hogy mindenkit elhalmozzon kegyelmeivel, a ki

* L. Braun, das Turiner Grabtuch des Herrn, Stimmen aus Maria-Laach. 1902.

hozzá fordul. Végre ti munkálkodtok azon szent ruhákon, a melyekbe Jézus, a mi örök főpapunk a szent áldozat bemutatásánál öltözik. Mert Jézus maga a főpap, a ki kiterjeszti kezeit és meghozza az áldozatot. Jézus maga az, a ki a Golgota véres áldozatát vérontás nélkül megújítva, oltárainkon föláldozza magát a mennyei Atyának; tehát Jézus maga az, a kit ti vászon-, selyem-, arany- és ezüsthimzésű öltözetekkel ruháztok, drága, művészi csipkéekkel ékesíttek.»

Mily magasztos, mily fölséges szemhatárt, perspektívát nyitnak nagy pápa lelkes szavai a keresztény nő hivatása részére! Valóban a keresztény vallás csudás bölcseséggel és méltányossággal szolgáltatott igazságot mindkét nemnek! Mig az Isten fia maga férfialakban lett emberré: valamennyi tiszta ember között elsővé egy nőt, szent anyját emelte, fölmagasztalva őt minden teremtetett lény méltóságán messze túl; mig maga az Üdvözítő férfi alakban testesült meg, emberi testét, szívét csak egy nőtől, egy szüztől vette *conceptus sine semine*; úgy vette, hogy anyja szüzességén sérelem nem esett, *ante partum, et in partu, et post partum*. Ez a fölséges csudás parthenogenesis egyuttal örökfényű ékkő a fölemelt, fölmagasztalt női nem kegyelemkoronáján.

Az egyházi himzőművészetet gyakorló keresztény nő fölséges példányképe maga Mária, kinek szeplőtelen testéből, véréből, mint egy tisztaságos virág rostjaiból harmatnedvéből szövődött, fonódott Jézus, a láthatatlan örök Ige látható emberi öltözete, szent teste. Az a szent test, melyet Mária gyolcsokba, pólyákba takargatott, ruházott, melyet az evangéliumok szerint jámbor asszonyok gondoztak életben és halálban; az a szent láb, melyet Magdalai Mária bánatkönyeivel öntözött, melynek az ő illatos selyem haját törlokendőjévé tenni nem áttallotta; az a szent fej, mely vértől, verejtéktől ázottan Veronika kendőjén hagyta képmását; az a test, melynek jámbor asszonyi kezek halotti leplet szőttek, halotti leplet, utóbb dicsőséges feltámadásának tanujelét. Az Üdvözítő, a ki úgy fölmagasztalta az eltiport asszonyi nemet, a legteljesebb odaadást, a leghüségesebb szeretetet viszont asszonyok részéről tapasztalta: Máriától, Mártától, Magdolnától, kik ott is kitartottak mellette, a hol apostolai az egy szent Jánost, a szüzet, a tisztát kivéve, mind eltántorodtak. És ha figyelmünket az Oltáriszentségre irányítjuk, lelki szemeink előtt elvonul az Örökimádás céljából alakult női szerzetrendek hosszú sora, a hozzánk legközelebb állóig, a Mária Reparatrix Társulatig. E dicső szerzetrend célja Mária tökéletes utánzása szent Fia imádásában, az Oltáriszentség tiszteletének, uralmának terjesztésében, hogy minél többen értsék, méltányolják, áldják, érezzék: *memoriam facit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus, escam dedit timentibus se...*

Évekkel ezelőtt nagy lármát ütöttek hazánkban egy angol jeligével: *university extension*. Módot kell nyújtani, mondották, hogy a kik nem láto-

gathatták az egyetemeket, főiskolákat, szabad előadások alkalmával közhasznú ismeretekhez jussanak. Nem tudom, az elért eredmény arányban áll-e a nagy hűhóval, de ez az intézmény egy indítvány, egy óhajlás gondolatát ébreszti bennem. Ha van university-extension, miért ne lehetne convent v. monastery extension, Maria Reparatrix-extension? A kiterjesztett, a világba vitt Maria Reparatrix. Vagy azért, mert valaki világi katolikus nő, az Oltáriszentség ügye, Jézus imádásának ügye, az isteni tisztelet legszen-
tebb tárgyait alkotó művészetek, tehát a himzőművészet ügye kevésbé kedves, kevésbé drága legyen előtte, mint szerzetesnők előtt?! Ha Máriának, a Szűznek példája minden szűznek szól, minden szerzetesnőnek, Máriának, az anyának példája nem illet-e minden keresztény anyát? Lehet-e Máriában az anyát elválasztani a szüztől, a szüzet az anyától?! A szeretet, az áldozat, a főtörvény nem szól-e minden nőnek, minden kereszténynek egyaránt?

Nem akarom én kicsinyleni egyes világi katolikus nők, pl. főrangú hölgyeink buzgóságát Isten háza díszének emelésében. Czáfolata lenne ennek épen az Oltáregylet, melynek történetében egyes világi kath. nők neve olt-hatatlan fényvel ragyog; de viszont szeretném s óhajtaná velem minden buzgó katolikus, hogy kolostoraink ne lennének ugyszólva egyedüli menedékhelyei az egyházi himzőművészetnek. Kívánatos lenne, nemcsak a himzőművészet lendületére, a szegény, sőt középsorsu katolikus nők szociális emelkedésére szolgálna ha az egyházi öltözetek készítésénél a lelketlen gépmunka helyét a lélekkel, szellemmel, személyes áldozattal teljes művészi ambícióju kézimunka foglalná el, kézimunka, a mely keresztény nőink Isten háza díszéért való buzgóságából fakadna, amely egyik legszebb dísz, virága lenne az epedve várt, a sóvárogva óhajtott keresztény renaissancenak!

Az első magyar királyné, Gizella képe ragyog elénk, kinek himzett kazulája koronázó palástjává lett magyar királyoknak; szent Erzsébeté, ki magyar, árpádházi szentség fényével ragyogta be Európát; bajor Erzsébeté, vagy mit mondok? magyar Erzsébeté, kinek emlékezetére fog emelkedni az örök imádás temploma; végre legfőképen Magyarok Nagyasszonyáé, Máriáé, ki egykor az Oltáriszentségnek szent edénye vas insigne devotionis volt, midőn méhében hordotta szent Fiát; ki később maga szötte-fonta az egy örök főpap öltözetét, ruháit, szolgálta őt egy hittel áthatott lélek alázatával, buzgóságával. «Mulierem fortem quis inveniet: Erős asszonyt ki talál? becses, mint a mi messziről és a végső határokról való. Bizik benne férjének szive és szerzeményekben nem szükölködik. Jót tesz vele és nem rosszat életének teljes napjaiban. Gyapjút és lent keres és munkálkodik önkezei ügyességével. Erősség és ékesség az ő öltözete s nevetni fog az utolsó napon. Száját megnyitja a bölcsességnek és kegyesség törvénye van az ő nyelvén. Szemmel tartja háza-népe ösvényeit és kenyerét hivalkodva nem eszi. Főlnőnek fiai és igen boldognak hirdetik s férje is dicséri őt. Sok nő gyűjt

gazdagságot; de te felülhaladtad mindnyájukat. Csalárd a kedvesség és hiu a szépség; az Urat féltő asszony a dicséretes. Adjatok neki kezei gyümölcséből; a kapukban dicsérik őt cselekedetei».

Dr. Némethy Gyula.

A SZŰZANYA FIÁT LÁTJA...

(Stabat Mater Dolorosa.)

A Szűzanya Fiát látja,
Fölemelve keresztfája,
Mi gyötrelmes óra volt!
Könye omlott, fájt a lelke,
Éles tűre általverte:
Legeslegvértanubb volt!

Oh, mi áldott — keservével,
Mérhetetlen szívsebével
Az Egyszülött Dajkája!
Nincs megrázóbb, nincs szomorubb,
Leggyengédebb s legvértanúbb:
A Szentlélek Árája.

Van-e, ki meg ne indulna,
Mikor Krisztus édes Anyja
Véi halálos búsággal?
Van-e szív, mely kő maradna,
Mostan, mikor Krisztus Anyja
Vérzik ő szent Fiával?

Fia vállán bűnünk terhe,
Jézusával vérzett keble
Minden aggság, kín között:
És még haláltusájában,
Elhagyatva legárvábban, —
Míg lelke elköltözött.

Anyám! anyák legárvábbja!
Tedd szívemet megalázva
Gyászoló szived mellé,
Hogy Fiadat megkövessem,
Lángolóbban szerethessem:
És lelhessem kegyelmét.

Árva Anya! vésd szívembe,
Mélyeszd szívem legmélyébe

Krisztus mély keserveit.
Keresztfája alázaát,
Követhessem áldozafát,
Drága szenvedéseit.

A te könyved meglágyítson,
A keresztfja megtanítsa
Holtomig vezekleni.
A keresztnél veled állni,
Soha többé el nem válni,
Vétkemen kesergeni.

Tiszta szüzek szűz virága!
Keservedben ne légy árva,
Veled ejtsem könnyemet.
Krisztus gyászát gyakoroljam,
Szívemen és számban hordjam
Az én nagy vérbűnömet.

Iffasodván szent vérével,
És halálos szerelmével,
Isteni malasztjával:
Keresztfjével védelmezzen.
Szive vére befedezzen
Irgalmának pajzsával.

Szólj Fiadnál, drága Anyám!
Hogy kárhozat ne várjon rám
Az ítélet súlyával.

Hogyha megy e földi vándor,
Teáltalad legyek bátor,
Vértanúság angyala!
Ha porba tér az, a mi por,
Fogadhassa lelkem akkor
Boldogok diadala! Amen.

Nagyfalusi Lajos

A bolsenai csoda (1263).

(Az «Emmanuel Kalender 1906» nyomán.)

SZENT TAMÁS, az istenileg megvilágított egyházi író és bölcselő, az Oltáriszentség dalosa mondta a következő szavakat: «Az Oltáriszentség Isten csodáinak legnagyobbika. Isten az Oltáriszentségben annyi és oly nagy csodákat foglalt össze, hogy annak látszatát kelti, mintha összes csodáinak, a melyeket a világ kezdetétől fogva művelt, emlékét ebben akarná megújítani.»

A legméltóságosabb Oltáriszentség már magában véve is nagy csoda, de azonfölül még emlékeztet is egyéb isteni csodatényekre. A jó Isten ezért a letűnt századok folyamán az Oltáriszentséget sok és bámulatos csodával magasztalta fel, hogy a hívők lelkében sohase aludjék el az Úr Jézusnak valóságos jelenlétében való hit, hanem látható tények által is megerősödjék. A nevezetes csodatények közül a legfontosabb a bolsenai * csoda, a mely az egyház életében is némi szerepet játszik.

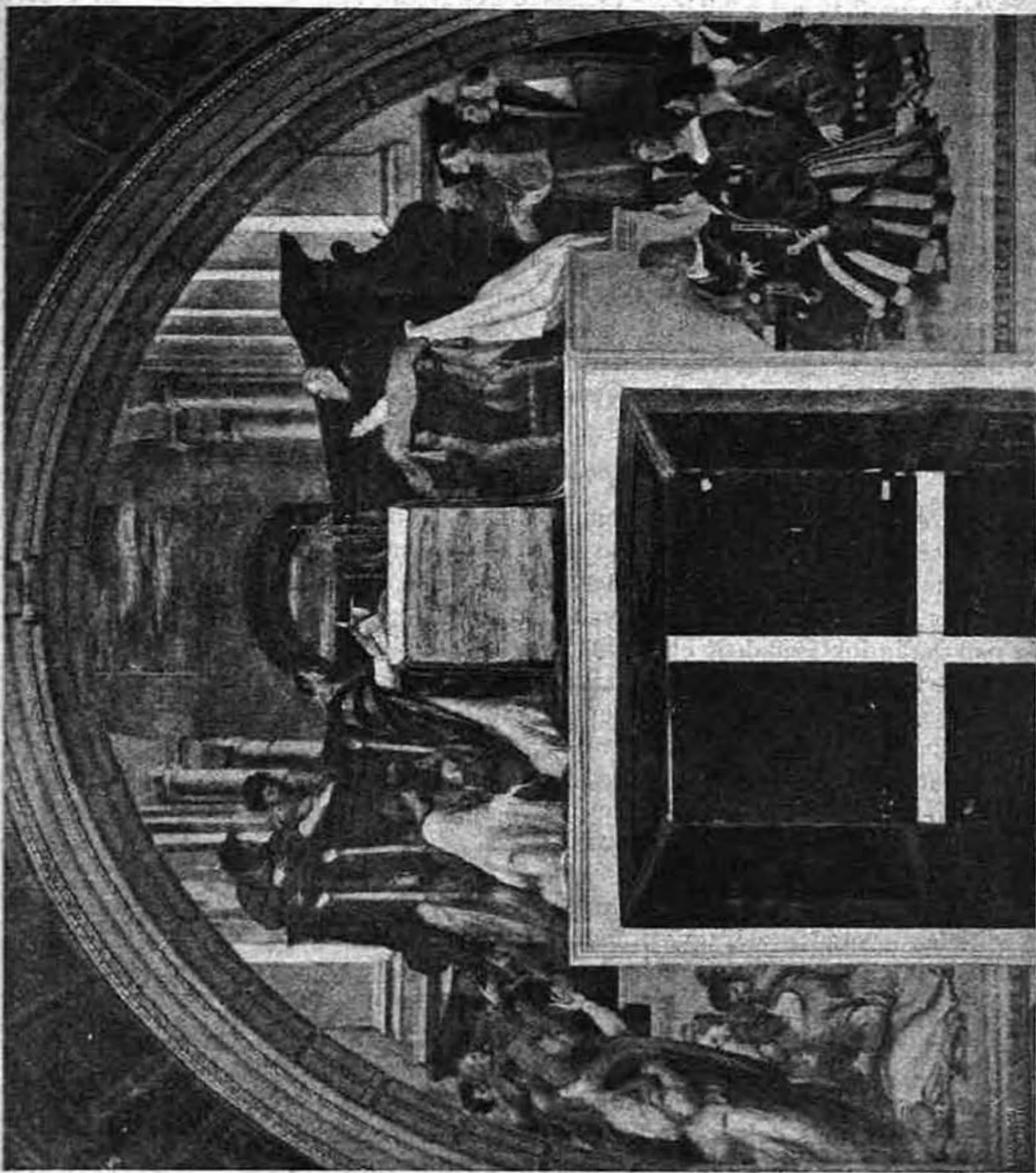
A kétkedő pap.

IV. Orbán pápa korában, mikor Németországban a császári trón II. Frigyes halála következtében üresen állott, élt a német-római birodalomban egy pap, a kit a nevezetes csodaoltár mellett olvasható régi márványfelirat a következőképen jellemez. «Ritka szerénységű, igaz, jámbor és szep-lőtelen erkölcsű ember volt, Istennek mindenben hű szolgája; csak egy dolog zavarta meg minduntalan lelke nyugalma, t. i. az a gyöttrő, borzasztó kísértése, a mely benne az Úr Jézusnak az Oltáriszentségben való jelenléte iránt folytonos kételyeket támasztott.»

A kísértő gondolat állandóan azzal gyötörte, hogy mikép lehetséges, hogy a pap pusztá szavára: «Ez az én testem», a kenyér a legszentebb testté változik át, ama mondására pedig: «Ez az én vérem», a bor valóban és lényegileg Krisztus Urunk vérévé változik át.

Mi megütközünk, mikor ilyent olvasunk. Vajjon a pap az, ki az átváltozás csodáját véghez viszi? Ugyan mi volna lehetetlen a mindenható Istennek? Vajjon Az, a ki a kánai menyegzőn a vizet borra változtatta; Az, a ki a pusztában néhány kenyérrel ötezer embert táplált, nem volna már képes szolgája szavára a kenyeret és a bort saját testévé és vérévé átváltoztatni? Mi egy pillanatig sem kételkedünk ennek valóságában, hanem hittel eltelve ismételjük szent Péternek az Oltáriszentség megigérése után

* Bolsena, Itáliának egyik helysége, Rómától nem messze, a viterbói kerületben, a bolsenai tó északi részénél. Lakosságának száma 2214.

Raffael : A bolsémi csoda.

mondott szavait «Uram, tenálad vannak az örök élet igéi». De a gonosz lélek a papnak ezt a hitét mindenáron alá akarta ásni, hogy ez által bukását előidézze. A gonosz ellenség terve azonban nem sikerült, mert minél jobban érezte a jámbor pap a kísértést, annál buzgóbban imádkozott. «A ki imádkozik, az nem vesz el.»

«Naponkint fohászzkodott imáiban a mindenható Istenhez, — így hangzik a márványtábla felirata folytatólag — hogy Isten valami látható jel által szabadítsa meg kinos és aggodalmas kétségeitől.»

A jó Isten szolgájának ezt a jámbor óhaját csakugyan teljesítette. Nemcsak őt szabadította meg hitbeli kételyeitől, hanem egyuttal üdvös eszközt is nyújtott az akkori idők hitetlensége vagy hitközönyössége ellen. Sok jámbor lélek pl. kortonai szent Margit, keserű panasza fakadt e kornak hitetlensége és romlottsága miatt. Kiváltképen pedig az Oltáriszentség iránt való hódolat hanyatlott alá, ugyannyira, hogy szinte csodára volt szükség új életre való ébresztésére.

A pap zarándokútja.

A buzgó pap könyörgéseinek és imáinak kívül lelki nyomoruságának és bánatának gyógyítására más eszközhöz is fordult; elhatározta, hogy az apostoli fejedelmek, szent Péter és szent Pál sirjához zarándokol. Akad-e ember, a ki magát bűnről ne vádolhatná? A bűnbocsánat elnyerése volt a pap zarándoklásának is első célja, főcélja pedig az az élénk óhaja volt, hogy Isten minél előbb meghallgassa könyörgéseit és megszabadítsa hitbeli kételyeitől. Nyugtalan lelkiismerete is furdalta, mert erős és hosszas kísértései közben nem tudta eldönteni, vajjon beleegyezett-e és mily mértékben a kételkedésbe. Ilyen esetben aggódó lélek sokszor vádolja magát bűnről, holott nem vétkezett. Nyugtalan lelkiállapota csak erősítette elhatározását; útnak indult tehát s hazája határát átlépve Róma felé tartott.

A zarándoklás abban az időben nagyon veszélyes volt. A gyarló forgalmi eszközök, a rossz és megbizhatatlan utak óriási nehézségeket gördítettek a vándor elé, úgy hogy a pap töredelmes buzgóságának és jámborságának csak újabb és igen szép bizonyítékát adta elhatározásának keresztülvitele által. Utjáról csak annyit tudunk, hogy a hosszú és fárasztó gyaloglás után Itáliába érkezett, a hol az 1263. évi december havában a híres, ősi Bolsena városban tartott pihenőt, hogy szűz szent Krisztina vértanu sirjánál imádkozzék. A templomban, a melynek szent Krisztina volt a pártfogója, két oltár volt a szent vértanu nőnek szentelve, az egyik a szent ereklyéit foglalta magában, a másik «delle sante Pedate» névvel szent Krisztinának egy kőben csodálatosan megmaradt lábnyomát őrzi. A zarándok elhatározta, hogy ez utóbbinál mutatja be a Mindenhatónak a szentmise-áldozatot.

A csoda.

Ennél az oltárnál történt a csoda. Talán újra megrohanta a papot miséje közben a vallási kétkedés, vagy épen a jó Isten megkönyörülve gyötrődő szolgáján, alkalmasnak vélte az időt és a helyet a könyörgés meghallgatására és teljesítésére. Mise közben, az átváltozás után, mikor a szent ostya széttöréséhez ért és az előírás szerint a kehely fölé tartotta, a szent ostya alakja az Ur Jézus látható testévé változott át és a szent testből vércseppek folytak a kehelybe. A csodát még feltűnőbbé tette az a körülmény, hogy a szent ostyának az a része, a melyet a pap kezében tartott, változatlan maradt. Bámulatos bölcs intézkedése az isteni Gondviselésnek, hogy az az ostyarész változatlan maradt, mert világos bizonyítékul szolgált a kétkedőknek arra nézve, hogy ez az a konszekrált ostya, a melylyel az átlényegülés csodája mellett még az alaki átváltozás is megtörtént. «A szent vér oly nagy mennyiségben ömlött ki a csodálatos szent testből, hogy nemcsak a korporále,* a melyen a kehely állt, hanem több purificatorium (kehelytörlőkendő) is véres lett, sőt a vér átszűrődve a márványlapot is megvérezte.**

A pap a csoda láttára igen megijedt; azonnal megértette, hogy Isten meghallgatta könyörgését. Zavarában nem tudta, hogy mitevő legyen. Attól tartott, hogy megbotránkoztatja a jelenlevő hiveket, ha a történt csoda okát megtudják, azért a csodálatos szent ostyát a korporáléra helyezte s a korporálét össze akarta hajtani, a mennyire lehetséges volt. Azonban Isten nem akarta, hogy a csoda rejtve maradjon, mert más lélekben is meg akarta erősíteni a hitet isteni Fiának az Oltáriszentségben való jelenléte iránt; azért az eddigi csodához újabb csodatény fűződött. Minden egyes vércseppről, a mely a korporáléra hullott, a tövissel koronázott Krisztus feje, az «*Ecce Homo*» képe tündöklött elő a megijedt papnak. Mindamellett összehajtotta a korporálét, a melybe elrejtette a csodálatos ostyát és a kehelylyel és a korporáléval együtt elhagyta az oltárt, hogy a sekrestyébe induljon. De az oltártól való eltávozása után is átszivárgott néhány csepp a szent vérből és lecseppent a földre, úgy hogy a talapzat öt márványköve vértől megpirosodott. A csoda már nem maradhatott elrejtve.

Itt tehát nem csak egy csodáról van szó, hanem több egymásután következő csodáról. Először a szent ostya Krisztus élő testévé változott át, míg a pap kezében maradt rész külsőleg, látszatra változatlan maradt; továbbá az Ur szent testéből vér folyt, még pedig oly nagy mennyiségben,

* A korporále egy fehér négyszögletes kendő, a melyre a kelyhet a pap ráállítja.

** Ezt a tényt sok tanu bizonyítja. A sok tanubizonyság közül elég megemlíteni a Bolsenai templom prépostjának írásbeli közleményét és az orvietoi püspöknek, Melini biboraknak tudósítványát, mint a kik minden tekintetben hitelre méltó egyének és kifogástalan történelmi tanuk.

hogy a vértől átítatott korporálén és a kehelytörlő kendőkön kívül még az oltár asztala és a talapzat is vérrel öntöződött meg; végre egyes vércseppekből az Ecce Homo képe sugárzott elő.

IV. Orbán pápa és a csoda.

A rendkívüli csodatény mindenfelé a legnagyobb feltűnést és bámulatot keltette. Általánossá vált az óhaj, hogy a szentatyát haladéktalanul értesítsék a történt dologról. Mikor tehát a szent Krisztina templomának prépostja minden oldalról pontos adatokat szerzett, IV. Orbán pápához indult, ki ez időtájt a Bolsenától hat mérföldre fekvő Orvietóban * székel, hogy kimerítő értesítést adjon a történt dologról.

Az alatt a már most hitbeli kételyeitől teljesen megszabadult pap kishitűsége fölött mély bánatra gerjedve, elhatározta, hogy a szentatyát mielőbb felkeresi s alázatos vallomással lábához borul, hogy így bűnbocsánatot és feloldozást nyerjen. A szentatya kegyesen fogadta a mély bánattal és alázattal hozzája jövő papot, részletesen elmondatta az átélt csodának egész lefolyását, meghallgatta töredelmes vallomását, megadta a föloldozást és apostoli áldásával elbocsájtotta. Megvigasztalva és örömtől repeső szívvél folytatta a pap zarándokutját Rómába a szent sirokhoz. Mindenütt magasztalta Istent, hogy ilyen csodálatos módon adta vissza lelki békéjét, belső nyugalmát.

Ezen idő alatt IV. Orbán pápa mindent elrendelt, a mi a csoda tudományos megbíráására, az egyes részletek és a mellékkörülmények beható vizsgálására szükségesnek és czélszerűnek bizonyult. Nagy gondja volt, hogy az ügy elintézését olyan férfiakra bizza, a kiknek bölcsességében és jámborságában teljesen megbizhatik.

Élt abban az időben Orvietóban két szerzetes, kiknek bölcsesége és életszentsége minden kétséget kizárt s a kiket joggal nevezünk szentegyházunk tündöklő világosságának, mert mind a tudomány, mind a szent élet bennük örökké ragyogó mintaképet talál. Ez a két férfiú: Aquinói szent Tamás és szent Bonaventura, a kik sokkal inkább, mint bárki más, voltak alkalmasak a megbízatás teljesítésére. A pápa tehát elküldötte őket Bolsenába, hogy a csodás eseményre vonatkozólag pontos vizsgálatot indítsanak. A legnagyobb lelkiismeretességgel jártak el feladatuk teljesítésében. És miután a pápa ily módon teljesen meggyőződött a csodatény valódiságáról, elrendelte a csodálatos szent ostyának, a korporáléban és a kehelytörlő kendőkben levő szent vérnek átvitelét Orvieto püspöki városba, a melyben — mint említettük — a pápa akkor tartózkodott.

* IV. Orbán pápa elhagyta Rómát, hogy a szaraczenek elől megmeneküljön, a kik Manfréd szicíliai zsarnok biztatására törtek be Itáliába, rombolva-pusztítva mindent, a mi kezük ügyébe akadt.

Átvitel Orvietóba.

A pápa Orvieto püspökét, Jakabot bizta meg az átvittel. A püspök el is indult Bolsenába, hogy mindent elintézzon, a mi a szent ostyának körmenetben történő átvitelét minél ünnepélyesebbé tegye. Miután a püspök megtette az előkészületeket, a megállapított időben, kísérve a város papságától és nagy néptömegetől, ünnepélyes körmenetben a szent Krisztina templomából kiindulva s kezében tartva a szent ostyát, a vérrel borított korporálét és néhány véres kehelytörő kendőt, Orvieto felé tartott.

Mikor a körmenet több órai gyalogut után ima és szent ének hangjai mellett Orvieto városa felé közeledett, a pápa, körülvéve bibornokaitól, a világi és szerzetes papságtól, követve a nagy népsokaságtól, a körmenet fogadására indult; még a város határain is túl ment. Midőn a körmenet előtűnt a látóhatáron, a pápa megindultságát nem tudta visszafojtani; a hálától és az örömtől sirva fakadt. A csodálatos szent ostyának ez az ünnepélyes fogadtatása és bevonulása élénken emlékeztetett az Ur Jézusnak arra a diadalutjára, a mikor lelkesült néptől kísérve bevonult Jeruzsálembe.

A pápa a körmenet megérkezésénél térden állva vette át a szent ostyát a korporáléval együtt, azután saját kezében hordva ünnepélyes menetben a székesegyházba vitte, a papság és a nép folyton tartó dicsőítő énekei és hála- imái kíséretében.

Mikor megérkeztek a székesegyházba, a szent ostyát, a korporálét és a kehelytörő kendőt az oltárszekrénybe helyezte el. Ez után a pápa egy ezüsttel és arannyal művésziesen átszőtt burzát (korporálétartó) készíttetett, a szent ostyát finom fehér kendőbe takarva a korporáléval és a kehelytörő kendővel együtt a burzába tette, a burzát pedig egy külön e célra készített oltárszekrénybe helyezte el, melléje egy pergamentlapot téve e felirással: «Corpus Christi repositum — Krisztusnak teste elhelyezve».

A pápa a csodálatos szent ostya helyét a nép előtt titokban akarta tartani, mert a nagy tudatlanságra való tekintettel félt a babonás hiedelmektől. Mind a mellett napról-napra nőtt a zarándokok száma, kivált mikor a sok imameghallgattatás folytán Orvieto hire Itália határain túl is messze földre elterjedt s a jámbor zarándokok a világ minden tájától ide sereglettek.

Az Oltáriszentség mindjobban növekvő tisztelete, a sok csodálatos imameghallgattatás, továbbá a látogatók bőkezű adományozása folytán felhalmozódott kincsek arra indították IV. Miklós pápát, hogy új, nagyszerű székesegyházat építtessen, a melynek alapkövét az 1290. év nov. 13-án sajátkezűleg lerakta. Ebben a remek kivitelű katedrálisban, a mely egyike a világ legszebb és legnagyobb templomainak, egy nagy fénynyel fölépült kápolna készült, a melyben a burzát és annak drága kincseit elhelyezték. Hetvenöt évig maradt a szent ostya és a korporále a burzában elhelyezve.

Miután pedig az új székesegyház teljes fényében és ragyogó pompájában elkészült, a templom legdrágább kincsére is méltóbb megtiszteltetés várt. 1338-ban több jámbor Orvieto-beli ember összeállott s az egyházi hatóság beleegyezésével remek ereklye-szekrényt készíttettek. Az aranyból, ezüstből készült, drágakövekkel és zománczsal ékes alkotás a középkori művészet remekműve.

Isten a bolsenai csodával az Oltáriszentség iránt köteleles hódoló szeretetet és áldozókészséget új életre keltette. Gondoskodott azonban arról is, hogy a buzgóság tüze le ne lohadjon. Gondoskodott az Urnappal, melynek elrendelésére éppen a bolsenai csoda szolgáltatta az utolsó és döntő indító okot.

Az ünnep elrendelésének okai.

IV. Orbán pápa az Urnap megünneplésének bulláját az 1264. év augusztus 11-én adta ki, tehát alig egy évre a csodaesemény megtörténte után. Ez a körülmény elég világosan bizonyítja, hogy a fényes ünnep bevezetésére utolsó indító okul a bolsenai csoda szolgált, a miből egyuttal azt is megtudjuk, hogy ez a csoda nem volt az egyedüli indító ok. Ellenkezőleg, Isten feltűnő nagy mennyiségben gondoskodott a megfelelő indító okokról. Alig történt valaha annyi csoda az Oltáriszentség körül, mint az akkori időben, rövid időközökben egymásután.

Az ünnep behozatalára első indító okul szolgált az a látomás, a melyben a belgiumi Mont-Cornelio zárda egyik lakója, Julianna részesült, a kinek az Ur Jézus 1210-ben egy kinyilatkoztatásában azt a megbízást adta, hogy az Oltáriszentség iránt való hódolat növelésére egy külön ünnep behozatalának eszméjét terjeszsze. Eme látomás nyomán Róbert püspök előkelő papjainak segítségével pontos vizsgálat alá vetve a körülményeket, Lüttichben elrendelte az ünnepség megülését. IV. Orbán pápa azonban, ki pápasága előtt Lüttichben volt archidiakonus, eleinte nem terjesztette ki az ünnepet az egész egyházra, csak a bolsenai csoda után.

Itt megemlítünk még néhány más csodát is, a mely abban az időben történt és szintén többé-kevésbé befolyt a pápa ama határozatába, a melynél fogva az Urnapot az egyetemes egyház számára előírta. A megemlített eseményekre vonatkozólag megjegyezzük, hogy minden emberi hitelre méltóságuk mellett is nem állanak az evangéliumi csodákkal egyenlő rangban, mint a melyek isteni tekintélyre támaszkodnak.

1. Az 1198. évben történt, hogy a Nápoly mellett fekvő Roseto helységben a szentmise alatt a kenyérnek és a bornak színe Krisztus testének és vérének alakját vette fel.

2. Az 1200. évben, ugyancsak a szentmise alatt, a szent ostya kétfelé vált s belőle vér ömlött, a mely a patena mélyedését kitöltötte; ezután a szentostya ismét egyesült és a szent vért mind felszívta magába, hogy ezáltal

mindazok téves állítását megczáfolja, a kik a szent ostyában Krisztus Urunk szent vérének valóságos jelenlétét tagadták.

2. Az 1234. évben történt, hogy a vad szaraczen csordák éjnek idején az Asszisi mellett fekvő szent Demjén nőzárdát ostromolták. Szent Klára, a zárda főnöknője, ki betegen feküdt, a kolostor kapujához vezettette magát és kérte, hogy az Oltáriszentség az ellenség felé tartassék, ő pedig a következőkép imádkozott: «Uram, ne engedd át e vadállatoknak ama lelkeket, a kik a te szent nevedet vallják, hanem őrizd meg őket, kiket Te drága véred árán megváltottál». Alig hangzott el az ima, mennyei szózat hallatszott: «Megvédtelek titeket eddig, ezután is megvédelek benneteket». Az ellenségeket e pillanatban megmagyarázhatatlan félelem szállta meg; a kik már-már megmászták a kolostor falait, mennyei világosságtól elvakítva a mélységbe zuhantak, a többi között nagy zürzavar keletkezett, ki-ki menekült, a merre tudott s így a város a kolostorral együtt meg volt mentve.

4. Messze földre elhatott a hat vért izzadó szent ostyának hire. Ez a csoda spanyol földön történt az 1239. évben Daroka városában, a keresztényeknek a török fölött aratott fényes diadala alkalmával. A szent ostyák vérfoltjai még ma is szemlélhetők és hódoló tiszteletben részesülnek a zarándokló hivek részéről.

5. Az a híres diadal, a melyet a német hadsereg 1242. évben Olmütz mellett a legalább huszszorta nagyobb tatár csorda fölött kivívott, mindig a legméltóságosabb Oltáriszentségben székelő Ur Jézus győzelmének tartatott. Mielőtt ugyanis a sternbergi Jaroszlausz, a nemes hadvezér a harczba szállt, 12,000 katonájával együtt a szent-áldozáshoz járult. Miután így Isten segítségét lekönyörögték, éjnek idején rátámadtak az ellenségre; egy pap lóháton a küzdők előtt vitte az Oltáriszentséget. Figyelemreméltó még, hogy a győzelem után a szent ostya szélén vérpiros tündöklő kör jelent meg, jeleül, hogy Krisztus a vitézek pártján állva, velük együtt az Ő nevének ellenségeit legyőzte.

6. 1250-ben Erfurt mellett több szent ostyát mocsárba dobtak, de öt hónap mulva is teljesen sértetlenül lelték fel.

7. 1255-ben Regensburgban az Oltáriszentség tiszteletére egy kápolna épült. Alig két évre az építés befejezése után Isten csodával tüntette ki a szent helyet. A kápolnában misézett egy pap, a ki az átváltozás alatt kétkedett Krisztus vérének valóságos jelenlétében. Mikor az Urfelmutatás alatt a kelyhet fölmutta, a fölfeszített Krisztust ábrázoló kép, a mely az oltáron állott, kinyújtotta a karját és a pap kezéből kivette a kelyhet. A pap rémületében hátra lépett, azután kétkedését töredelmesen megbánta, a mire a Fölfeszített keze vissza adta neki a kelyhet. A hely szentségének hire hamar elterjedt; a nép nagy számmal özönlött oda és manapság is igen látogatott bucsuhely.

8. Alig három évvel később, tehát 1260 körül Páris egyik templomában az Ur Jézus többször megjelent gyermek alakjában a szent ostya színe alatt. Itt megemlítjük egyuttal szent Lajos, az akkori francia király szavait, a melyeket azon alkalommal mondott, mikor a csodatény megsejmlélésére hívták: «Azok menjenek és nézzék meg a csodatényt, a kik az Ur Jézusnak az Oltáriszentségben való jelenlétét nem hiszik; a mi engem illet, én oly meggyőződéssel hiszem az Ur Jézusnak jelenlétét az Oltáriszentségben, mintha saját szememmel látnám a szent ostya színe alatt».

Ez és ezenkívül több hasonló csodaesemény, a melyet a szentszékkel a megvizsgálás elrendelése céljából közöltek, a csodálatos szentségnek hódoló tiszteletét csak növelte és a külön ünnep behozatalának eszméjét mind szélesebb rétegben elterjesztette.

Ilyen viszonyok között választották meg a lüttichi archidiákonust, Pantaleon Jakabot pápává, a ki 1361-ben IV. Orbán pápa név alatt átvette az egyház kormányzatát. IV. Orbán pápa terjesztette ki az Urnap megünneplését az egész egyházra. Eddig csak lüttichi egyházmegyéjében ünnepték meg.

Az Urnap elrendelése az egyetemes egyházban; miséje és a papi zsoltosma.

A bolsenai csoda IV. Orbán pápát arra bírta, hogy az Urnap megünneplését az egész egyházban elrendelje. Ez a csoda mintegy figyelmeztetés volt a szentatyának, hogy már nem szabad többé vonakodni; itt az ideje, hogy egy külön ünnep elrendelésével méltóbb tiszteletben részesüljön a legszentebb Oltáriszentség.

Magasztos körlevélben a legméltóságosabb Oltáriszentség dicsőségét hirdeti és elrendeli az Urnap évenkénti nyilvános körmenetben történő megünneplését a Szentháromság vasárnapját követő hétnek csütörtökjén. Körlevélben kifejtette az ünnep elrendelésének okait.

1. Ez az ünnep az Oltáriszentség ellen irányzott támadások és tévtanítások leküzdésének egyik eszköze.

2. Ez az ünnep örvendetes pótló megünneplése a nagycsütörtöknek, a melyen a szenvedés emléke elnyomja az igazi örömet. Mert, bár Krisztus Urunk az utolsó vacsorán szerezte az Oltáriszentséget s az egyház az utolsó vacsoráról nagycsütörtökön emlékezik meg, mégis az a nagyheti idő arra van rendelve, hogy Krisztus Urunk keserű szenvedésére és halálára emlékeztessen.

3. Az egyház szentjeinek emlékét az év egyes napjain megünnepli, illő, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségnek is legyen saját ünnepe.

4. A szentatya reméli, hogy ez az ünnep a hitélet emelésére igen alkalmas lesz. Az ünnep elrendelésével egyben megbizza Aquinói szent Tamást és szent Bonaventurát — mint a kiket kevéssel előbb a bolsenai csoda megvizsgálásával bizott meg — az urnapi miseformula és a papi

zsolozsma elkészítésével; a sikerültebb fogalmazvány megválasztását pedig magának tartotta fenn.

A döntés napján megjelent a két nagy szent a pápa előtt, mindegyik a tekerescsel hóna alatt. A sor először szent Tamásra került; térden állva olvasta fel a készített formulát. A pápa és szent Bonaventura meghatva, könyekkel telt szemmel hallgatták végig. Szent Bonaventura darabokra tépte szét a saját irását s mikor ő reá került a sor, bevallotta, hogy az irás már nincs birtokában.

Hányszor hallottuk már a «Lauda Sion» éneket, a «Dicsérd Sion Megváltódat» czimüt! Hányszor épültünk a gondolatokban gazdag ének szépségén s aligha jutott eszünkbe, hogy a szép himnusz az Aquinói szent Tamás által készített urnapi miséhez tartozik. Ki ne hallotta volna a «Tantum ergo...» és a «Genitori Genitoque...» kezdetű egyházi énekeket, a melyeket áldáskor énekelünk? Ezek a «Pange lingua gloriosi...» (E dicsőült testet és vért, zengje nyelvünk szent dala...) kezdetű éneknek utolsó két versszaka, a melynek szintén szent Tamás a szerzője. Az «Égből szállott szent kenyér» kezdetű éneket ki ne ismerné? Ez az ének is szent Tamás költői lelkének remek terméke.

A pápai rendelet következményei.

Az Urnapjának fényes megünneplése, az Oltáriszentségnek körmenetben való körülhordozása igen növelte az áhitatot a hivek lelkében a szentségi Jézus iránt. Az áhitatnak egyik legszebb gyümölcse az az üdvös szokás, a mely ez időtől fogva terjedt el, hogy a székesegyházakban és a plebánia-templomokban minden hónapban nyilvános könyörgést tartottak az Oltáriszentség előtt. De ezenkívül még más gyümölcsöt is termett, nem is említve a hivek belső buzgóságát, a melynek feljegyzésére képtelen a történelem. Sokan Rómában, a Mária-templomban összejöttek, társulatot alkottak, a mely feladatul tűzte maga elé, hogy az Ur Jézus körmenetben való körülhordozásánál tőlük telhető legnagyobb buzgósággal intézzenek el mindent, a mi a kellő tiszteletet, fényt illeti. Az áhitatos társulatnak III. Pál pápa számos engedményt és bucsut adott és felhívta az egyház pásztorait és papjait, hogy minél szélesebb körben terjesszék a társulatot, hogy a körmenetben mindig tekintélyes számú hívő vegyen részt, viaszgyertyával kezükben, imával és szent énekkel ajkukon.

Befejezés.

Ime a bolsenai hires csodaesemény! Áldásos következményeiért hálával borulhatunk a Mindenható elé, de a magunk részéről is mindent meg kell tennünk, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Jézust méltóképen imádjuk. Jézus a csoda által nemcsak az akkori, hanem a mostani emberekhez is szól és beszél a világ végéig élő hivekhez.

Az orvietoi székesegyházban van a szent ostya a korporáléval együtt elhelyezve, a bolsenai új templomban pedig a csodaoltár és az öt márványkő, a melyre a vércseppek ráhullottak. Mind a két templomban számtalan zarándok fordul meg és sokszor jutalmazza meg a jó Isten az ide sereglő hívők egyikének vagy másikának buzgó áhítatát és élő hitét, az imádság meghallgatásával.

Raffael, a világhírű festő a bolsenai csodát megörökítette művészi alkotásban. A kép azt a csodajelenetet ábrázolja, midőn a pap mély alázattal és bánattal eltelve tekint a csodálatos ostyára és a szent vérré, a nép pedig csodálkozással és tisztelettel közeledik az oltár felé, csak a pápa tekint nyugalommal a szent ostyára. Szent Péter utódjának nem kell csoda, szilárd és tántorithatatlan hittől van áthatva az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus iránt, kinek ő itt a földön helytartója.

Pálos Péter.

Szenségi egyletek

2. Oltáregyesület.

I. **Czime.** Hivatalos latin czime: *Societas Adorationis Perpetuae et ad pauperiores ecclesias sacra supellectili instruendas*. Népszerűsítve: *Conso-
ciatio SS. Altaris*. Ez utóbbi elnevezésnek megfelel a közhasználatu: *Oltár-
egyesület*.

II. **Története.** Az Oltáregyesület hazája *Belgium*, bölcsője *Brüsszel* (Bruxelles). 1848-ban keletkezett ezen egyesület Belgium fővárosában, Brüsszelben. Alapítása de *Meeüs* Anna nevéhez fűződik. E jámbor hölgy sokat fordult meg falusi templomokban, mindmégannyiszor szemét szurt neki azok elhanyagolt állapota. Szívére vette az ügyet s Brüsszelben jámbor egyletet alapított s ennek feladatául tűzte ki a legméltóságosabb Oltáriszentség imá-
dását, egybekötve a szegény templomok felszerelésével. Tetszésre talált az eszme mindenütt; bizonyítja ezt már az is, hogy e jámbor hölgy vállalko-
zása 1851-ig, tehát rövid három éven belül az összes belga püspökök helyes-
lését s jóváhagyását vivta ki.

Ekként megerősödve, hazáján túl is elterjedt ezen áldásos egyesület. Így *München* városában 1856-ban alakult meg az Oltáregyesület; hova-
tovább góczpontjává fejlődött nemcsak a bajorhoni, hanem az egész német-
birodalmi Oltáregyesületeknek. 1857-ben megalakult *Bécsben* s a bécsi Oltár-
egyesület idővel összekötő kapcsa lett az osztrák Oltáregyesületeknek. Ha-
zánkban 1859-ben létesült az első Oltáregyesület *Budapest*en; ezen veterán
Oltáregyesületünk dicséretes szerepet játszott mindig az oltáregyesületi eszme
terjesztésében; közreműködött számos vidéki Oltáregyesület megalakításában.

Jelenleg már mindenfelé el van terjedve az Oltáregyesület; nevezetesen: Belgium, Hollandia, Franciaország, Németország, Ausztria-Magyarország, Olaszország, Anglia területén, sőt még Amerikában is. Mindenütt áldásosan tevékeny működést fejt ki.

III. **Czélja.** Az Oltáregyesület czélja kettős: *a)* odahatni, hogy Jézus Krisztust a legfölségesebb Oltáriszentségben mindtöbben megismerjék, szeressék és imádják s ezáltal elégtételt nyujtsanak a szentségi Ur Jézusnak a bántalmakért; *b)* ezzel kapcsolatosan a szegény templomokat egyházi szerekkel és ruhákkal ellátni.

IV. **Szervezete.** Minden szabályszerűen megalakult Oltáregyesület a megyés püspök által kinevezett misés pap igazgatása alatt áll. Az egyházi igazgató mellett megfelelő számból álló választmány működik. Munkájukban segítik őket a terjesztők.

A szabályszerűen megalakult s a római törzstársulatba bekebelezett, önállóan működő egyesületek mind egyforma jogokat élveznek s egyazon bucsukegyelmekben s kiváltságokban részesednek.

A világ összes Oltáregyesületeinek középpontja Rómában van. Ezen római törzstársulatba minden keletkező Oltáregyesület mint fióktársulat bekebelezendő. Nem volt mindig ilyen az Oltáregyesület szervezete. Hogy tisztán lássunk e kérdésben, egy kis történeti visszapillantást kell tennünk.

Az első Oltáregyesület, a brüsszeli, még 1853-ban főtársulati rangra emelkedett ugyan, de bekebelezési joghatálya jó ideig csak Belgium területére szorítkozott. Más országok számára is kijelöltettek idővel ily főtársulatok, szintén csak szűkebb körre terjedő joghatósággal. Ily főtársulatok voltak: Bajorország (később az egész német birodalom) területére Münchenben; Hollandia számára Rotterdamban; Ausztria részére Bécsben; Olaszországra Rómában az «alle Quattro Fontane» nevezetű templomban.

1873-ban a brüsszeli Oltáregyesület bekebelezési joghatósága kiterjesztetett az egész világra; egyedül Róma városa volt ez alól kivéve. Szóval a brüsszeli főtársulat volt azelőtt az Oltáregyesület középpontja, de csak 1879-ig.

A szent bucsu-bizottságnak 1879 február 1-én kelt határozatával* az Oltáregyesület központja Brüsszelből Rómába helyeztetett, de nem az említett «alle Quattro Fontane» nevű templomba, hanem az örökimádás-apácák akkortájt megnyílt házába. XIII. Leo pápa a központ ezen áthelyezését 1881 január 21-ről keltezett brévéjével helybenhagyta, a római oltáregyesületi főtársulat szabályzatát pedig előzőleg, 1880 január 12-én, a püspökök és szerzetesek kongregációja megerősítette. XIII. Leo pápa a római főtársulatot 1895 július 30-án kelt brévéjével törzstársulati (prima-primaria) czimmal és jelleggel ruházta fel. Azóta kizárólagosan csak a római törzstársulat bír bekebelezési joghatósággal.

* Rescripta auth. I. n. 410.

A brüsszeli, müncheni stb. jelesebb Oltáregyesületnek megmaradt a főtársulati czime; de ez inkább csak történeti jelentőségű, a kellő jogok nélkül.

Hazánkban több Oltáregyesület visel központi jelzöt. Nincsen ennek különös jogi alapja. Azt akarja ez csak jelenteni, hogy az illető Oltáregyesület viszi a vezetőserepet az egyházmegyében vagy az egész hazában; tehát csak irányítják az Oltáregyesületek munkásságát s jó példával járnak elöl e téren. Ezen egységes munkálkodást pedig az egyre fejlődő viszonyok javallják.

V. Megalakítás. Az Oltáregyesület szabályszerű megalakításához első sorban a megyés püspök engedélye szükséges. Azután jön a bekebelezés kieszközlése a római törzstársulatnál, különben az egyesület nem részesül a törzstársulat lelki javaiban. Legczélszerűbb mindjárt kezdetben a római törzstársulathoz fordulni.* Megkeresésre szokták a szükséges formulákat megküldeni, úgy hogy csak ki kell tölteni a megfelelő helyeket s az okmányt a püspökkel aláíratni.

VI. Tagság és kötelezettség. Az Oltáregyesületnek vannak rendes, résztvevő és pártoló tagjai.

Rendes tagnak felvehető minden katolikus nő vagy férfi, ki az Oltáriszentségről szóló tannal tisztában van. Hogy a tag az egyesületi bucsukat elnyerhesse, elengedhetetlenül szükséges, hogy: *a)* neve az egyesület törzskönyvébe bevezetessék (a beiratásnál személyes megjelenés nem szükséges); *b)* hogy havonta egy órát töltsön a legfölségesebb Oltáriszentség imáadásában; *c)* hogy évenként a szegény templomok fölsegítésére tehetségéhez képest alamizsnát adjon az egyesületnek.

Felvételkor a tag maga választja a napot és órát, mikor imáadását tartja, ugyszintén a helyet, hol imáadásóráját végezni óhajtja. Lehet ugyan az imáadásra kijelölt időt és helyet később változtatni, de mégis kívánatos, hogy meghatározott órát válaszszanak a tagok, az imáadást pedig a templomban végezzék, lehetőleg a kitett Szentség előtt.

Faluhelyen legczélszerűbb, ha a tagok a hónap valamelyik vasárnapján közösen tartják meg az imáadásórát, természetesen kitett Szentség előtt.

A rendes tagok évi hozzájárulása a helyi viszonyok szerint bizonyos összegben van megállapítva. Bevett szokás, hogy külön fizetési osztályt állítanak föl a tehetősebbek, külön a szegényebbek számára.

Résztvevő tagok azok, kik az egyesület céljaira meghatározott évi összeget adakoznak, de a havonkinti imáadásórára nem kötelezik magukat; bucsukban nem részesülnek, de igenis az egyesület érdemeiben s imáadásgaiban. Az egyesület *jóltevőinek* azok tekintetnek, kik az egyleti cé-

* Czim : Casa delle Adoratrici perpetue — Via Nomentana 4.

lokra tetszésszerinti összeget adakoznak, de évi járulékra nem kötelezik magukat; ezekért az egyesületi templomban s a segélyezett szegény templomokban imádkoznak a tagok s a hivek.

VII. **Bucsuk.** Az Oltáregyesületnek IX. Pius pápa (a szent bucsu-bizottságnak 1849 november 13-ki leiratával, továbbá 1862 június 16. és 1863 márczius 19-én kelt sajátkezű iratával) és XIII. Leo (a szent bucsuk bizottságának 1879 február 1-jei leiratával és 1880 márczius 23-ki brevéjével) engedélyeztek bucsukat. Az Oltáregyesületnek a szent bucsu-bizottság által 1886 december 18-án ujjalag jóváhagyott bucsujegyzéke következőképen szól:

A) Teljes bucsuk. Teljes bucsut nyerhetnek a tagok következő alkalmakkor: 1. Bármely napján azon hónapnak, melyben az illető az egyesületbe beiratkozik; a feltételek a szokottak, úgymint gyónás, áldozás és ima a pápa szándéka szerint. 2. Haláluk óráján; feltételek: gyónás, áldozás; vagy ha már a szentségekben nem részesülhetnének, legalább töredelmes szívvvel kell segítségül hívniok Jézus szent nevét, akár hangosan, vagy ha már beszélni nem képesek, legalább gondolatban.

Teljes bucsut nyerhetnek a tagok számos esetben, ha a szentségekhez járulnak s az örökimádás-apácák templomát vagy kápolnáját, avagy az oltáregyesületi templomot, vagy ha ez is nehézségekbe ütközik, a plébánia-templomot felkeresik s ott a Szentatya szándéka szerint imádkoznak. Ily föltételek mellett nyerhető teljes bucsu a következő napokon: 3. Gyertya-szentelő-Boldogasszony ünnepén (február 2.); 4. február 26-án; 5. József napján (márczius 19.); 6. Gyümölcsoltó-Boldogasszonykor (márczius 25.); 7. április 4-én (ez a nap a Brüsszelben réges-régen történt emlékezetes szentségtörés engesztelő emléknapja); 8. szent Julianna napján (április 5.); 9. Keresztelő szent János (június 24.); 10. szent Péter és Pál apostolók ünnepén (június 29.); 11. július 13-át követő első vasárnapon (Brüsszelben a «csodás ostya» ünnepe); 12. Mária Magdolna napján (július 22.); 13. szent Márta (július 29.); 14. Loyola szent Ignác (július 31.) napján; 15. Nagyboldogasszony ünnepén (augusztus 15.); 16. Mária szeplőtelen Szive; 17. Kiszasszony (szeptember 8.) napján; 18. Assisi szent Ferencz (október 4.); 19. szent Terézia (október 15.) napján (szent Teréziát pártfogójának tiszteli az örökimádás-szerzetesrend a szemlélődő élet terén); 20. Mindszentelek ünnepén; 21. Halottak napján (november 2.); 22. Kosztka szent Szaniszló (november 13.) napján (1849-ik év ezen napján lett a brüsszeli Oltáregyesület az éjjeli szentségimádás római főtársulatába bekebelezve); 23. Xaver szent Ferencz (december 3.) napján (szent Ferencz szintén pártfogója és példányképe az örökimádás-szerzetesrendnek, még pedig a tevékeny, munkálkodó élet terén); 24. a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén (december 8.); 25. szent János evangelista napján (december 27.); 26. Urnapján, vagy a nyolczad bármelyik

napján; 27. Jézus szentséges Szive ünnepén (Urnapi nyolczadát követő pénteken); 28. az Oltáregyesület havi összejövetele napján, ha a szokásos felvételek teljesítésén kívül az egyleti szentmisén és tanításon is megjelennek a tagok; 29. az oltáregyesületi kiállítás idején; 30. azon napon, mikor ki-ki havi imádásóráját tartja meg; 31. havonta egyszer bármely szabadon választott napon; 32. minden hónap első csütörtökén; 33. minden hónap első péntekén; 34. havonta egyszer ugyanoly feltételek mellett teljes bucsut nyerhetnek a tagok közül azok, kik minden héten 6 óra hosszat dolgoznak egyházi ruhákon meg a szentségi körmenethez szükséges szerelvényeken szegény templomok s missiók részére, vagy a kik falusi népkönyvtárak fölállításán fáradoznak, föltéve, hogy e mellett valami imádságot is végeznek; 35. valamelyik tetszésszerinti napján az engesztelő kilenczednek, mely ájtatosságot az örökimádás-szerzetesrend házaiban s oly templomokban, hol az Oltáregyesület székel, évenként megtartani szokás; feltételül ki van kötve még, hogy a kilencznapos ájtatosságon a tagok legalább öt izben részt vegyenek; 36. évente kétszer a meghalt tagok javára teljes bucsut nyerhetnek ki a tagok, miséspapokat kivéve, oly napokon, mikor szent áldozásukat az Oltáregyesület halottjaiért ajánlják fel.

B) Állomási bucsuk. Az Oltáregyesület tagjai elnyerhetik a római állomási (stáció) bucsuk közül akár a teljeseket, akár a nem teljeseket. A bucsunyerés napja mindig jelezve van a római misekönyvben (missale). Ily napokon a tagok keressék fel az örökimádás-szerzetesrend nyilvános templomát vagy kápolnáját, vagy azon templomot, hol az Oltáregyesület székel, vagy pedig, ha ez nem volna lehetséges, vagy nehézségbe ütköznék, a plébánia-templomban végezzenek szentséglátogatást s ott a pápa szándéka szerint imádkozzanak. A teljes bucsuk elnyeréséhez a templomlátogatáson kívül gyónás és áldozás is elő van írva.

C) Nem teljes bucsuk. 1. Hét évi és 7 quadragenai bucsut nyerhetnek a tagok, ha a szentségekhez járulnak, templomlátogatást végeznek s a templomban a pápa szándékára imádkoznak — következő alkalommal: *a)* minden oly Mária-ünnepen, melyet az egész Egyházban megülnék, kivéve azon ünnepeket, melyekre teljes bucsu van engedélyezve; *b)* az apostolok főünnepén (die festo natali — vagyis dicső haláluk napján) szintén, kivéve az apostolok emléknapi közül azokat, melyeken teljes bucsu nyerhető. 2. Hét évi és 7 quadragenai bucsut nyerhetnek a tagok: *a)* Mikor havi imádásórájukat tartják; *b)* továbbá, mikor a havi összejövetelkor résztvesznek a szentmisén és tanításon. 3. 300 napi bucsut nyerhetnek a tagok, valahányszor félóra-hosszat dolgoznak egyházi ruhákon és szentségi körmenetekhez szükséges kellékeken szegény templomok számára, föltéve, hogy egyuttal imádkoznak is. 4. 300 napi bucsut nyer a tagok közül: *a)* a ki a Szentséggel adott áldásnál jelen van; *b)* ki a választmány ülésén részt vesz; *c)* ki a terjesztőnk

összejövetelein ott van; *d)* a ki az örökimádás-apáczák kápolnijában szentséglátogatást végez. 5. 60 napi bucsut nyernek a tagok minden jócselekedetükért.

Jegyzet. A beteg tagok, ha meggyónnak és áldoznak, megnyerhetik az *A)* pont 3., 5., 6., 9., 10., 15., 17., 20., 21., 24. és 25. számai alatt jelzett teljes bucsukat, valamint a *C)* pont 1. száma alatt említett nem teljes bucsukat is; az előirt templomlátogatást imádsággal pótolhatják olyképen, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség dicsőítésére 5 Miatyánkot, 5 Üdvözlégyet és 5 Dicsőséget imádkoznak.

VIII. **Kiváltság.** Az Oltáregyesület papi tagjai, ha egyszer az évben a meghalt tagok lelki üdvéért szentmisét olvasnak, ez alkalommal a meghalt tagok javára az oltárszabadalom kiváltságát élvezik.

T. Kálmán.

Képmagyarázat

RAFFAELNEK lapunk jelen számában bemutatott képéről a következő magyarázatot adja *Wollanka József* a *Raffaelról* írt tanulmányában (Művészeti Könyvtár. Szerkeszti dr. K. Lippich Elek. Lampel R. könyvkereskedése. 111-ik lap). A csoda Bolsenában, szent Krisztina templomában történt 1263-ban, egy német papnak meggyőzésére, a kit kételyek gyölörtek az iránt, vajjon a konszekráló szavakra valóban Krisztus testévé és vérévé változik-e a kenyér és bor. Alig törte meg a pap a szent ostyát, vércseppek mutatkoztak a kehelykendőn (*corporale*). IV. Orbán pápa magához hozatta Orvietóba az ereklyét és a csoda emlékére nagy egyházi ünnepet, Urnapját rendelte el. Az orvietóiak pedig a csúcsives kor egyik leggyönyörűbb székesegyházát építették a *corporale* tiszteletére. Raffael képen a pápa jelenlétében történik a csoda, de nem IV. Orbán, hanem II. Gyula előtt. A művész szembeállítja Krisztus ősz helytartóját a hitében meg nem szilárdult pappal; ellentétbe helyezi a kinyilatkoztatott vallás legfőbb örét az egyház kételkedő tagjával; feltünteti II. Gyula rendületlen bizalmát a kishitűekkel szemben. Ez ellentét döntötte el a kép szerkezetét is: két különálló, de egymást föltételező és kiegészítő részre osztotta. A pápa egymaga térdel a miséző pappal szemben; nyugalma, melyet a csoda láttára is megőriz, és szigorú pillantása, melylyel lesujtja a kételkedőt, kíséretében is meg-megújul, egész a svájci testőrök csoportjáig, de mind gyöngébben, elhaló félben. E biztos nyugalommal szemben a fiatal pap csupa remegő ijedtség; csak Isten büntető kezét látja a csodában és még nem gondol kinzó kételyei megszüntére, sem arra a nagy kegyelemre, melylyel őt a Gondviselés kitüntette. Mögötte a népen vallásos elragadtatás vesz erőt a csoda láttára, noha erről legtöbben nem

annyira szemökkel, mint isteni ihlet révén szereznek tudomást. A lelkesedés ez áramából, amint a szembenlevők öntudatos nyugalmán verődik vissza, támad a kép drámaisága, jóllehet csekély a külső cselekvénye. A szerkezet

Az utolsó vacsora. — Falfestmény Zsegrán.

— 186 cm. magas. XIII. század.

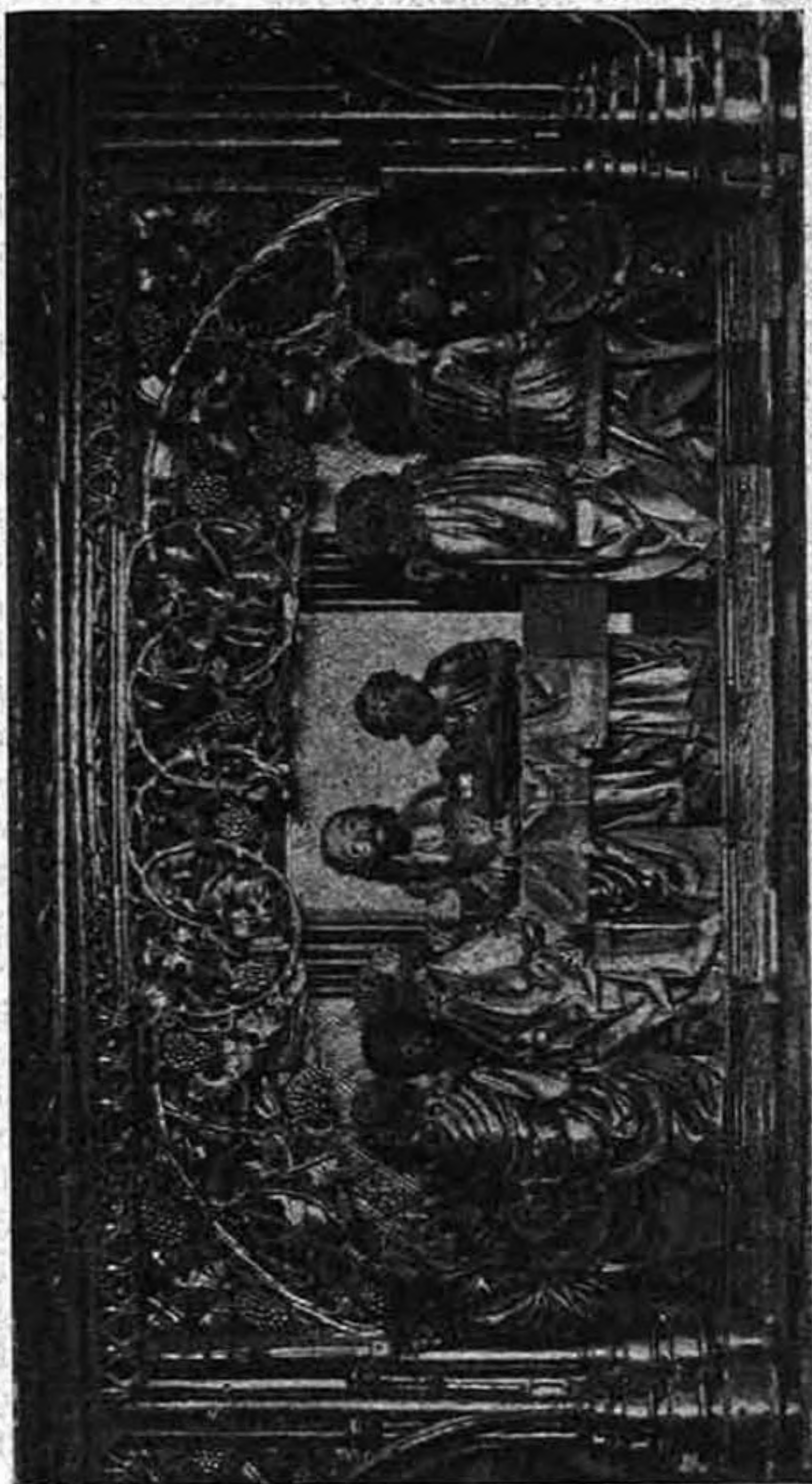
az alkalmatlan falterület ellenére oly természetes és meggyőző, mintha önként alakult volna ki tárgyából. Pedig hosszú tanulmány előzhette meg végleges megállapítását. Fejlődésének egyik korábbi állapotát ismerjük egy

oxfordi rajzból, a melyen II. Gyula az oltár színvonalánál alacsonyabban térdel és kíséretével a falterület szűkebb bal részét foglalja el. E vázlat nem a mester sajátkezű rajza, hanem csak régi másolata az eredeti tanulmánynak.

Raffael változtatásai a falképen mindmegannyi lényeges javítások. Kiemeli a pápa környezetéből és egyenlő magasságra helyezi a miséző pappal. Csak így érvényesül II. Gyula egyénisége s tarthatja egyensúlyban a miséző papnak egész csoportját a korlátra támaszkodó két férfival együtt. A pápa kíséretének tágabb hely jutott, mint a nép sokaságának, mert ennek lelkesedése erkölcsi súlylyal pótolja a külső nagyságot. Az előre tóduló tömeg azonfelül még sok embert sejtet a kép keretén kívül, míg a pápai udvar szigorú csoportjai teljeseznek látszanak. Végre az építészeti háttér is szabadabb és fejlettebb a befejezett festményen, mint a vázlaton. Raffaelnek a bol-senai csodát ábrázoló képe a vatikáni Heliodorus-terem egyik ablakos falát ékesíti.

Három régi magyar Urvacsora-képünkről a *Szepes vármegye művészeti emlékei* című derék disz-műnek II. részében Divald Kornél a következőket mondja: Sorrendben első képünk a zsegrai templom falfestménye.

A zsegrai templomot a szepeshelyi káptalan levéltárának oklevele szerint Sigray János comes 1270-ben alapította. A falképekből, a melyekkel e tem-

Az utolsó vacsora a lőcsei főoltár predellájában. — A fülke szélessége 260 cm. XVI. század

plomunkat minden bizonynyal már a XIII. század végén diszitették, napjainkig fönmaradt néhány s több mint valószínű, hogy az újabb festmények, a melyekkel a megrongált régieket még a középkorban pótolták, tárgyuk tekintetében azonosak az elpusztultakkal. A zsegrai templom falképeiről 1870-ben Duchon János akkori plebános hámozta le a meszelést, a mely alatt emberöltőkön át lappangtak. Első ismertetőjük Vajdovszky János volt, a kinek adatait Rómer Flóris is fölhasználta. A zsegrai templom Magyarország középkori kisebb templomainak diszítési rendszerére nézve legkitünőbb példánk. A diszítés tárgyait tekintve, első sorban Krisztus életét öleli föl. Ennek egyes jelenetei a templomhajó északi falának nyugati szélénél kezdődve huzódnak tova a szentélyen s itt a déli fal nyugati sarkában végződnek. A hajó északi falának legalsó képsora az angyali üdvözetet, Krisztus születését, a körülmetélést és a három napkeleti szent király imádását ábrázolta. Ezek a festmények már annyira megrongálódtak, hogy művészettörténelmi szempontból véve szinte teljességgel hasznavehetetlenek. A hajónál alacsonyabb szentély alsó képsorában az utolsó vacsorával kezdődik Krisztus kínszenvedésének ábrázolása.

A Passio képsorozatában ez az egyetlen festmény, a melynek korát bizvást a XIII. századba helyezhetjük. Az utolsó vacsorának ez a zsegrai kompozíciója Máté és szent János nyomán azt a fenséges mozzanatot ábrázolja, a midőn Jézus elárultatásáról nyilatkozik. Az

Az utolsó vacsora. — A szépszombati főoltár predellája. — Nyílásban 180 cm. széles. XVI. század.

A Passio képsorozatában ez az egyetlen festmény, a melynek korát bizvást a XIII. századba helyezhetjük. Az utolsó vacsorának ez a zsegrai kompozíciója Máté és szent János nyomán azt a fenséges mozzanatot ábrázolja, a midőn Jézus elárultatásáról nyilatkozik. Az

utolsó vacsorának ily módon való ábrázolása a nyugati egyházban a román építészeti korában kezd általánossá válni; de a legtöbb képen Krisztus kenyérdarabot nyújt Judásnak s így bélyegzi meg az árulót. A zsegrai fal-képen Krisztus János evangelistával keblén, jobbát fölemelve ül az asztal mellett, Judás alakja igen megrongálódott. Az áruló a kép balsarkába került s kezével az előtte levő halastálba nyult. A többi apostol elég ügyesen csoportosítva, Krisztustól jobbra-balra látható. Csak ketten szorultak a mustrásan szőtt abroszszal letakart asztal innenső részére s nehogy a tulsó oldalon levőket eltakarják, alacsony zsámolyon ülnek. A mi már most a kompozíció egyes alakjait illeti, művészi felfogásunkat tekintve, ezek még szinte testetlenek; arcuk hagyományos típusokat tár elénk, a melyet a bizanczi mozaik-képekig vezethetünk vissza. A kifejezéstelen alakok sorából fejének tartásával csak az egyik apostol válik ki. A harmadik ez Krisztustól jobbra, a ki félvállra vetett, karikásan mustrázott palástot visel, a mely nálunk akkoriban általánosan divatos XII—XIII. századi bizanczi selyemszövetekre emlékeztet.

A lőcsei szent Jakab-templom tizennyolcz és egyharmad méternyi magasságban égfelé tornyosuló főoltárának (Lőcsei Pál műve; XVI. század) predellájában, kissé torzító módon újból befestve, az utolsó vacsora szoborcsoportozatát látjuk. Kompozíciója szinte szakasztott mása a schwabachi oltár predellájában lévő utolsó vacsorának. Ezt az oltárt Daun szerint Stoss 1508-ban fejezte be. Mennyezeti díszítése azonban a lőcseihez képest ugyancsak sivár s merőben száraz galyakból áll. A lőcsei predellán, pompásan elrendezett csigavonalban, egymásba fonódó szőlőlombokok zárják el a predellanyílás felső részét. Aombok indáin madarak hintáznak s csipegetnek az aranyozott szőlőgerezdekből.

A szepesszombati főoltár (XVI. század) predellája is az utolsó vacsorát tünteti föl. A szepesszombati főoltár faragásunk java emlékeinek egyike s fejlődése tetőpontján mutatja be Lőcsei Pál névszerint nem ismert tanítványát. A predella fülkét kitöltő utolsó vacsora szinte szakasztott mása a lőcseinek, de nincsen bemázolva s ezért hatása még jelentősebb, mint azé.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi oltáregyesület kiállítása.

Negyvenhetedik kiállítása volt immár a Központi Oltáregyesületnek (az első 1859 november 6-án volt). És nevezetesen, hogy ezt a kiállítást már az Örökimádás-templom szárnyépületében rendezték, mely teljesen elkészülve szintén az Oltáregyesület működésének lesz illusztrációja.

A kiállítást márczius 22-én délután négy órakor nyitotta meg ünnepélyesen Kohl Medárd dr. főszentelt püspök, előkelő közönség jelenlétében. A püspök megérkezése után először megáldotta a kiállított tárgyakat, azután kíséretével felvonult az első emeleten lévő kápolnába, ahol a közönség összegyülekezett és itt rövid beszédet mondott. Mielőtt a kápolnába beléptem — így szólt — megáldottam azokat a szent tárgyakat, melyeket az Oltáregyesület buzgó tagjai adakoztak a szegény templomok feldiszitésére. A kiállítást ezzel megnyitottnak jelentem ki. A Te-Deum helyett, melyet most tartani kellene, szolgáljon a háromnapi ájtatosság, melylyel a kiállítás össze van kapcsolva, hálaadásul. Mikor Üdvözítőnket utolsó útján végig hurczolták Jeruzsálem utczáin, bizo-

nyára sok ember nézte végig ezt a látványt. Némelyeket a kíváncsiság, másokat a káröröm vitt oda, de voltak olyanok is, kiket Krisztus szenvedései felett érzett fájdalom vezetett. Ezt a kiállítást is sokan fogják végig nézni. Egyeseket a kíváncsiság, a művészi himzések iránt való érdeklődés hoz majd, de lesznek olyanok is, kik vallásos érzelmmel tekintik majd meg a kiállított tárgyakat, melyek mindegyike egy-egy szent cselekményre emlékezteti őket és ezek indítatva fogják majd érezni magukat, hogy felsiessenek ide a kápolnába, az Oltáriszentséghez, hogy imádásuk adóját leróják. Inti hallgatóit, hogy használják fel ezt a háromnapi ájtatosságot s továbbra is fáradozzanak Krisztus templomának feldiszitésén. A beszéd után a Reparatrix-apácák kara elénekelte a lorettói litániát, melyet áldás követett.

A kápolnát teljesen megtöltötte a diszes és előkelő közönség, melynek soraiban voltak: Zichy Nándorné grófné, Zichy Livia grófnő, Pallavicini Edéné örgrófnő, Pallavicini Stefánia örgrófnő, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy családjával, Majláth Sándornő grófné Hadik Ilona grófnő, Szögyény-Marich Julia, Cziráky Lujza grófnő, Cziráky-Almássy Erzsébet grófnő, Vécsey Jánosné bárónő, Várady Árpád dr. cz. püspök, Kánter Károly apátplébános, Mihályfi Ákos dr., Dudek János dr. theologiai tanárok, Novák Lajos tb. kanonok, Glattfelder Gyula dr., - Hanauer István dr.

szemináriumi lelkiigazgató, P. Brichta Szerafin, a szervita-rend provinciális, Fischer Ágoston lelkiigazgató, Gábler Lajos stb.

A kiállítás a földszinti folyosón és két teremben volt elhelyezve. A legkülönbözőbb egyházi felszerelések voltak láthatók itt mintegy 34.000 korona értékben, melyek körülbelül 180 római és görög kath. templom felszerelésére fordíthatnak. A kiállított tárgyak részint az Oltáregyesület tagjainak adományából szereztettek be, részint a buzgó tagok saját művei. Szebbnél-szebb himzések, csipkék és különféle kézimunkák voltak láthatók, melyek közül néhányat felemlítünk: Klotild főherczegasszony remekművü fekete casulát, Cziráky Lujza grófnő egy igen izléses fehér és egy zöld empire-stilü casulát, Cziráky Jánosné grófnő fehér casulát, Széchényi Andor Pálné grófné fekete casulát, Serényi Istvánné grófné, Takács Karolin szép antipendiumokat állítottak ki. Egyik fénypontja a kiállításnak egy művészi izléssel kiállított fehér casula, magyaros motívumokkal, melynek készítője az Oltáregyesület egy buzgó tagja, ki azonban nem akarta nevét nyilvánosságra hozni. Nagyon kedvesek a Práter-utcai leányiskola IIIc. osztályu növendékeinek és a budai Mária-kongregáció tagjainak kiállított tárgyai.

A kiállítás rendezése körül az oroszlánrész Pallavicini Edéné örgrófné elnöknöt és Kiss Aladárné alelnöknöt illeti, kiknek nehéz munkájukban különösen az oltáregyesü-

let választmányának tagjai, az oltáregyesületi terjesztők és főleg még a Mária-Reparatrix apácák segédkeztek.

A kiállítást márcz. 22-étől kezdve három napon át a nagyközönség is megtekinthette díjtalanul. A kiállítással kapcsolatban az istentisztelet az oltáregyesületi kápolnában (Üllői-ut 77.) a következő sorrendben történt.

Márczius 23-án, pénteken. Reggel 7 órakor: Szentségkitétel, szentmise; 9 órakor: ünnepies szentmise az Oltáregyesület élő tagjaiért, közös szent áldozás; negyed tizenégykor: szentmise. — Márczius 24-én szombaton. Reggel 7 órakor: Szentségkitétel, szentmise; 9 órakor szentmise az Oltáregyesület megholt tagjaiért, közös szent áldozás; 10 órakor: szentmise. — Márczius 25-én, vasárnapon (Gyüm.-o. B. A. ünnepén). Reggel 7 órakor: Szentségkitétel, szentmise; 8 órakor: szentmise; 9 órakor: ünnepies szentmise, mondta m. Lollok Lénárd praelatuskanonok, közös szent áldozás; 10 órakor: szentmise. — Mind a három napon délután 5 egy negyed órakor: Szentbeszéd, mondta ft. Butykay Antal, szent Fer. r. házfőnök, ünnepies litánia, áldás a szentséggel.

A kiállításról még a következő kézi munkákat és adományokat kell följegyeznünk:

Gróf Wenckheim Frigyesné 12 alba varrása és mosása, gróf Csekonic Endréné 12 alba varrása és mosása, özvegy Heinrich Ferenczné 24 alba és az összes oltárterítők varrása és mosása s az összes fehéreneműekre a csipkék felvarrása, gróf

Cziráky-Almásy Erzsébet 12 karing varrása és mosása, 12 karingre csipkét ajándékozott, gróf Győry Teréz 10 karing varrása és mosása, Ghyczy Ida 9 ministránsing varrása és mosása, Máriá-testvérek 12 karing varrása és mosása, Kraemer Gézáne 12 karing varrása és mosása, Felmayer Vilma 12 alba varrása és mosása, 1 alba ajándékba, Lafrankó Jánosné 6 alba és 25 korporale varrása és mosása, Fehérváry Coelestin 3 alba aljának kivarrása, Éberling Józsefné 6 alba és 12 korporale varrása és mosása, gróf Zichy-Kray Irma 12 alba varrása, Hermann Lászlóné, Zubriczky Józsefné, Egerzeuger Gizi, Karkis Malvin, Fábry Sarolta, Gervay Lujza, Galli Betti, Madaras Józsefné egyenkint 12 korporale varrása.

Fekete Erzsébet 1 oltárterítő, a präter-utczai III. c) polgári leányiskola kehelytörlőket, pallákat, korporalékat s 1 oltárpárnát, gróf Zichy Nándorné 1 alba aljának kivarrása, Martinovics Elekné 3 darab csipke fiu-karingre, özv. Rudnyánszky Ferenczné 3 alba aljának kivarrása és 1 piros, 1 fehér s 1 fekete casula, Fischer Róza és Ágnes 1 alba aljának kivarrása és 1 miseruhabetét himzése, Jablonszky Ferenczné 3 darab horgolt csipke, Stiepek Gizella 1 antipendium, Zöld Miczi egy miseruhabetét himzése, 1 darab horgolt csipke Perger Stephaniától, 1 cingulus Somogyi Jakabnétól, Kövesy Teréz 2½ méter horgolt csipke, Takács Karolin 7 méter igen szép horgolt csipke, báró Vécsey Józsefné 2 himzett miseruhabetét, Semián Ágoston bronzműves 1 oltárlámpa, Lafrankó Károlyné 1 oltárterítő, 6 karing és 12 korporale varrása.

Leypold Kornélné 1 oltárterítőt adott ajándékba, Oberbauer 1 oltárkeresztet, Metz Mária 1 albát, fiu-karinget és oltárcsipkét, Cziráky Lujza grófnő 1 fehér

s 1 zöld casulát, 250 purificatórium varrása, 250 humerale, gróf Cziráky-Almásy Erzsébet 12 karing varrása és azokra csipkét ajándékozott, azonkívül 1 fehér s 1 vörös miseruhát, Göndöcs Katalin 1 oltárcsengetyüt, Telkessy Camilla 1 antipendiumot, Reizsmann Gizi 1 purificatóriumot, a budai nők kogregációja 1 pallát, 6 kehelytörlőt, 10 corporalet s 2 pallát.

*

Az esztergomi Oltáregyesület bizottmánya örömmel üdvözölte márczius hó 17-én tartott ülésén dr. Walter Gyula praelátus-kanonok igazgatónak azt a szép indítványát, mely szerint a zárda-templom ajtaján ráccsal ellátott ablakok fognak alkalmaztatni, hogy a járó-kelek az előcsarnokba betérve, imádhassák a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlévő Urat. — Az ajtóátalakítás munkálatai mielőbb fognak fogantatni. Esztergom városának hívő népe örömmel vett erről tudomást és bizonyára gyakran fog rövid imádásokra betérni.

Följegyzésre méltó, mily nemesen róttá le az esztergomi Oltáregyesület a kegyeletnek adóját volt igazgatója és megalapítója, dr. Csajka Ernő iránt. Nemcsak koszorut helyezett annak idején a ravatalára, hanem hitből és kegyeletből soha nem hervadó koszorut is font a lelki üdvéért mondandó szentmise-alapítvánnyal. E célra 100 koronát tett le oly kikötéssel, hogy annak évi kamatai egy a zárda-templomban április 20-án mondandó szentmisére fordíttatnak. Az alapítvány összege a buzgó tagok adományából gyűlt össze.

A kolozsvári Oltáregyesület 1906. évi márczius hó 11-ikén, 12-én, 13-án és 14-én a szegény templomok felszerelésére szánt egyházi készleteit a belvárosi róm. kath. leányiskola emeleti termében közszemlére tette ki. A kiállítást Majláth G. Károly gróf erdélyi püspök ur őnagyméltósága 11-én délelőtt 11 órakor nyitotta meg. A kiállítással kapcsolatosan az Oltáregyesületnek márczius hó 18-án délután 4 órakor közgyűlése volt, mely a szétosztandó tárgyak fölött határozott.

Az egyesületi kiállítás alkalmából a kolozsvári Oltáregyesület tagjai számára P. Kerling János S. J. 1906. márczius hó 11-ikén, vasárnap délután 6 órakor — hétfőn, 12-ikén, kedden 13-ikán, szerdán 14-ikén reggel 8 órakor és délután 6 órakor — és 15-ikén, csütörtökön reggel 8 órakor a belvárosi római katolikus leányiskola földszinti termében lelki szentgyakorlatokat tartott. Mind a kiállításról, mind a lelkigyakorlatok lefolyásáról lapunk legközelebbi számában fogunk bővebben megemlékezni.

*

Eger a központi Oltáregyesületnek.
«A budapesti Oltáregyesület részére az egri érseki egyházmegye területéről 1905-ik évben begyűjt adományok összegét: 1920 (egyezerkilencszázhusz) koronát e levél mellékletében van szerencsém beküldeni. Ez összegben befoglaltatik a bibornok érsek ur ő Eminenciája 100 kor. és a főkáptalan tagjainak 280 kor. adománya is: Kiváló tisztelettel Debre-

czeni János kanonok, egyházmegyei megbizott.»

*

A rozsnói oltáregyesület. Balázs Lajos megyéspüspöknek márczius 14-én kelt körlevelében a szeretet-adományok között ott szerepel az oltáregyesületnek az 1905. évről szóló kimutatása. Az anyagiakban szegény, de buzgó hivekben gazdag egyházmegyében az oltáregyesület céljaira a következő adományok érkeztek be az egyházmegyei hivatalhoz: Központi papság 45 k, Alsósztrégova 1 k, Berzencze 2 k, Deresk 30 k, Divény 3 k, Divényoroszi 5 k, Feled 3 k, Forgácsfalva 4 k, Fülekpüspöki 5 k, Gácsfalva 2 k, Hidvégardó 10·8 k, Ipolybolyk 44 k, Jablonca 1 k, Jászómindszent 24 k, Jekelfalva 60 k, Jolsva 1·25 k, Karancskeszi 60 k, Kokova 2 k, K.-H.-Vár-alja 2 k, Krompach 30, Lice 59·65 k, Losoncz 10 k, Múrány 2 k, Nagycsoltó 2 k, Nagyrócze 10 k, Nagyszuha 46·10 k, Osgyán 5 k, Péterfala 1 k, Pilis 6 k, Rákos 2 k, Ratkólehota 4 k, Sávoly 15·20 k, Somosujfalu 2 k, Stósz 35·54 k, Süvete 2 k, Szádalmás 2 k, Szentsimon 9 k, Szögliget 30·71 k, Tiszolcz 6·50 k, Torna 11 k, Tornaszentandrás 10 k, Tornaujfalu 40 k, Várgede 8 k, Vereskő 12 k. Összesen: 666·03 korona.

Ezenfelül a budapesti központi Oltáregyesület javára Beliczky János dr. egyházmegyei megbizott kezeihez a következő adományok folytak be:

Fülekről 15·24 k, Fülekpüspöki-ből 12 k, Krompachról 31·12 k,

Méhiből 20 korona, a putnoki és méhii hivektől együttesen 67.52 k, Salgótarjánból 96.52 k, Süvetéről 5 k, Tórnáról 28 k, Várgedéből 10 kor. és Zabarról 6 kor. Összesen: 291.40 korona. E szerint tehát egybegyült 957 korona 43 fillér. Az összeget Beliczky János dr. egyházmegyei megbízott márczius 17-én küldötte be a központnak.

*

A váczi püspök ur oltáregyesületi szent elmélkedése. Gróf Csáky Károly Emmánuel a váczi oltáregyesületnek folyó évi január 11-én és február 8-án tartott választmányi ülésén a következő tételtől elmélkedett: azért megyünk templomba, hogy Istenre gondoljunk, Istenre hallgassunk és Istent alázatosan imádjuk. Az épületes gondolatokban gazdag elmélkedés a jelenlevőkre mély hatással volt.

*

Az oltáregyesület rendes tagjaitól az 1905. év szeptember és október hónapban befolyt díjak:

Sibylka Melania 4 k, özv. Matlag Istvánné 1 k, Krunpek Etel 1 k, Kovács Erzsébet 1 k, Szaszovszki Katalin 1 k, Piller Paula 2 k, Rathhammer Teréz 72 f, Tomi Erzsébet 2 k, Lord Adolfné 20 k. Miskó Józsefné urnő által: özv. Zettl Ágostonné 12 k, özv. Hoffmann Ember Jenőné 4 k, Ember Teréz 3 k, Sipos Borbála 3 k, Grátzer Béla 2 k, Gratzer Anna 2 k, Benedek Gizella 2 k, Friesz Mihályné 4 k, Siegl Mária 2 k, Muzslai Ferenczné 5 k, Pálinkás Andrásné 6 k, Müller Vilma 5 k, összesen 50 korona. Döryné 3 k, Csonka Erzsébet 13, lantói tag részéről 4 k 56 f, Kalikin Teréz 1 k,

Stojanov Margit 24 f, Dermendzsin Agata 24 f, Csikarov Rozália 40 f, Dragyinov Katalin 24 f, Dupsza Anna 24 f, összesen 2 k 36 f, Vingáról Kalikin Teréz által: Visnyai Borbála 2 k, Hanák Antalné 1 k, Iványi Éva 2 k, Hegedüs Kálmán és neje 2 k, Dombi Eleonora 2 k, Ádám Julia 2 k, Kesztyeli Betti 2 k, Faragó Lajosné 4 k, Tóbiás Péterné 6 k, Tulner Katalin 2 k, özv. Petz Katalin 2 k, özv. Schmidt Pálné 2 k, Csakó Rozália 8 k, Báthory Jozefa 2 k, Tolonits Julesa 4 k, Kégl Gizella 2 k, Csölle Czeccilia 2 k, Winkle Paula 4 k, Köteles Lajosné 40 f, Pasztirik Mária és Badics Erzsébet 4 k, ftdő dr. Tóth József egyházmegyei megbízott ur által: Alsó-Lendva 4 k, Angyal György 1 k, Szombathely 11 k 40 f, Serém 17 k 76 f, Zala-Tárnok 11 k 62 f, özv. Szabó Jánosné Csákány 2 k 90 f, összesen 47 k 58 f. Fábry Sarolta terjesztő urnő által: Ohnleitner Mária 24 f, Szlavik Borbála 2 k, Drexler Miksáné 2 k, Raviz Teréz 24 f, Simi Anna 2 k, Fábry Sarolta 2 k, összesen 8 k 48 f. Özv. Klár Józsefné urnő terjesztő által: Szalay Malvin 2 k, Kaiser Károlyné 6 k, Réty Jánosné 2 k, König Adolf 2 k, König Rudolfné 2 k, Ötvös Józsefné 4 k, Ötvös József 4 k, Bohn Károlyné 5 k, Torma Béla 2 k, Illés Aladár 2 k, összesen 31 k. Lutter Nándorné terjesztő urnő által: Hey Károlyné 2 k, Erős Mária 24 f, Belik Ilona 24 f, Teufel Etel 24 f, Pettritz Irma 24 f, összesen 2 k 96 f. Ziblik Mária 40 f, Kántor Jánosné 25 f. Dayton Ohio észak-amerikai tagoktól: Varga Istvánné 2 k, Galovics Jánosné 2 k, Lukács Istvánné 2 k, Lukács József 2 k, Spigel Jánosné 2 k, Szőlősi Mártonné 2 korona.

(Folytatása következik.)

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 3 korona.

Félévre csak 1 kor 50 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Sokszorosan
kijűntetve ■

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemű **üvegfestmények** a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes **üvegmozaik-munkák**
velencei modorban.

Sokszorosan
kijűntetve ■

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette : Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

